

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacrosancti Et Oecvmenici Concilii Tridentini, Pavlo III.
Ivlio III. Et Pio IV. Pont. Max. celebrati, Canones Et
Decreta**

Tridentinum <1545-1563, Trient>

Coloniae, 1615

Decretum de reformatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42415

Decretum de reformatione.

Eadem sacrosancta, ecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, presidentibus in eisdem apostolice Sedis Legatis, ut reformationis negotium prosequatur, hec in presenti statuenda esse censuit.

CAPVT I.

Nihil est, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum assidue instruat, quam eorum vita, & exemplum, qui se diuino ministerio dedicarunt, cum enim a rebus seculi in altiore sublati locum conspiciantur: in eos tamquam a speculum, reliqui oculos conijciunt, ex hisque sumunt quod imitentur. Quapropter sic decet omnino Clericos in sorte Domini vocatos, vitam moresque suos omnes componere, ut habitu, gestu, incessu, sermone, alijsque omnibus rebus nil, nisi graue, moderatum, ac religione plenum pre se ferunt: leuia etiam delicta, que in ipsis maxima essent, effugiant: ut eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur, quo maiore in Ecclesia Dei, & utilitate, & ornamento hec sunt, ita etiam diligentius sint obseruanda, c statuit sancta Synodus, ut que alias a summis Pontificibus, & a sacris Concilijs de Clericorum vita, honestate, cultu, doctrinaque; retinenda, ac simul de luxu, comestationibus, choreis, aleis, lusibus, ac quibuscumque

cri-

* inf. Sess. vl. de ref. cap. 1. a Matt. 5. Tit. 2. ca. qualiter, in 2. accus. c. clericos. 21. dist. b Sess. 14. in proe. c de vi. & ho. cler. extra in 6. & Cler. c. non oportet in 2. de col. dist. 5. ca. canonibus. 14. q. 3. c. credo. 21. q. 3. Cōc. Cartha. 1. c. 6. & Cōc. Cartha. 3. c. 15. Con Chal. ca. 3. Concil. Arelat. 2. c. 14. cum sim. & infr. Sess. 24. de ref. cap. 12. d vide r. Con. Ma.

ticon. c. 5. & 2. criminibus, nec non secularibus negotijs fugiē-
 Nicæn. c. 16. & 4. dis copiosè, ac salubriter sancita fuerunt, eadē
 Carth. ca. 44. & seq. trio Ordinarij imponendis, obseruentur: nec ap-
 pellatio executionem hęc, quę ad morum cor-
 rectionem pertinet, suspendat. Si qua verò ex
 his in desuetudinem abiisse compererint; ea
 quàm primùm in vsum reuocari, & ab omni-
 bus accuratè custodiri, studeant; non obstan-
 tibus consuetudinibus quibuscunque, ne subdi-
 torum neglecte emendationis ipsi condignis,
 Deo vindice, pœnas persoluant.

CAPVT II.

c. c. cū in cūctis. & c. cū à nobis. de elect. e graue nimis, de præb. & in Sess. 24. c. 1. de ref. Conc. Sar die ca. 13. Cōc. Rō. sub Nico. 1. vers. v t nullus laicus. Cōc. Brac caren. 1. c. 38. c. de Syra-

Qicumque posthac ad ecclesias cathedra-
 les erit assumendus, is non solum natali-
 bus, etate, moribus, & vite, ac alijs, quę à
 sacris & canonibus requiruntur, plene sit præ-
 ditus, verum etiā in sacro Ordine antea, saltē
 sex mensium spatio, constitutus, quarum verū
 instructio, si eius notitia nulla, aut recēs in Ca-
 ria fuerit, à Sedis Apostolicę Legatis, seu Nū-
 cius provinciarum, aut eius Ordinario, eoq; de-
 ficiēte, à viciniorib⁹ Ordinarijs sumatur. Scie-
 tia verò præter hæc eiusmodi polleat, vt mune-
 ris sibi iniungendi necessitati possit satisfacere.
 ideoq; antea in Vniuersitate Studiorum Mar-
 gister, siue Doctor, aut Licētiatus in sacra Theo-
 logia, vel iure canonico merito sit promotus,
 aut publico alicui⁹ Academię testimonio ido-
 neus ad alios docēdos ostēdatur. Quod si Regu-
 laris

laris fuerit, a Superiorib. sue religionis similem fidem habeat. Prædicti autē omnes, vnde instructio, seu testificatio erit sumēda, hæc fideliter, & gratis referre teneātur: alioquin eorum conscientias grauitèr oneratas esse scient, ac Deum, & Superiores suos habebunt vltiores.

CAPVT III.

Episcopi, a etiam tamquam delegati Apostolici, ex fructibus, & prouentibus quibuscumque omnium dignitatū, personatum, & officiorum, in ecclesijs cathedralibus, vel collegiatis existentiam, b tertiam partem in distributiones, eorum arbitrio assignādas, diuidere possint; vt scil. qui eas obtinent, si personaliter cōpetētes ibi seruitium iuxta formā, ab eisdem Episcopis p̄scribendam, quolibet die statuto nō impleuerint; illi⁹ diei distributionē amittāt, ne eius quoquo modo dominium acquirāt, sed s. b. r. x. ecclesie quatenus indigeat, aut alieri pio loco arbitrio ordinarij applicetur. Crescēte verò cōtumacia, contra eos iuxta sacrorū canonū cōstitutiones procedant. Quod si alicui ex prædictis dignitatibus in ecclesijs cathedralibus, vel collegiatis, de iure seu cōsuetudine, iurisdictio, administratio, vel officium nō cōpetat, sed extra ciuitatē in diocesi cura animarū immineat, cui is qui dignitatē obtinet incumbere voluerit. tūc pro tēpore, quo in curata ecclesia resederit, ac ministrauerit, tamquam præsens sit, ac diuis intersit in ecclesijs

cusanae.
28. dist. &
61. dist.
per totam
Sess. 7. c. 1.
de eodem
sed minus
plenē. 1.
Carthag.
ca. 1.
a Sess. 21.
cap. 3.

b Super
Sess. 21.
de refor.
cap. 3.

Cathedralibus, ac Collegiatis habeatur. Hæc ijs tantum ecclesijs cōstituta intelligātur, in quibus nulla est consuetudo, vel statutum, ut dictæ dignitates non seruientes aliquid amittāt, quod ad tertiam partē dictorum fructuum, & prouentuum ascendat: non obstantib. consuetudinibus etiam immemorabilibus, exemptionibus, & constitutionibus, etiam iuramento, & quauis auctoritate firmatis.

CAPVT IV.

Quicumque in cathedrali, vel collegiata, seculari, vel regulari ecclesia diuinis mōcipatus officijs, in Subdiaconatus Ordine saltem constitutus non sit: vocem in huiusmodi ecclesijs in Capitulo non habeat, etiā si hoc sibi ab alijs liberè fuerit concessum: ij verò, qui dignitates, personatus, officia, præbendas, portiones, ac quilibet alia beneficia in dictis ecclesijs obtinent, aut in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet, ut alij Missas, alij Euangelium, alij Epistolas dicāt, seu cantēt: quocumq; ij priuilegio, exēptione, prerogatiua, generis nobilitate sint insigniti, teneātur, iusto impedimēto cessante, infra annum Ordines suscipere requisitos: alioquin penas incurrāt, iuxta constitutionē Concilij Vtenensis, a que incipit, Vt ij qui, quam præsentis decreto innouat, cogātque Episcopi eos diebus statutis dictos Ordines p seipos b exercere, ac cetera omnia officia, que debēt in cultu diuino

a c. vt ij
de xra. &
qual. in
Cle. lib. 1.
c. 2. tit. 6.
b Sess. 24.
cap. 11.

pre-

prestare, sub iisdem & alijs, etiam grauiori-
 bus pœnis, arbitrio eorum imponendis. Nec a-
 lijs in posterum fiat prouisio, nisi ijs, qui iam *Vide post*
 etatem, & cæteras habilitates integrè habere *finem hu-*
 dignoscantur: aliter irrita sit prouisio. *ius libri.*

CAPVT V.

Dispensationes, quacunque auctoritate cõ-
 cedende, si extra Romanam curiam com-
 mittende erunt, committantur Ordinarijs illo-
 rum, qui eas impetrauerint. e.e verò, quæ gra-
 uatiosè concedentur, suum non sortiantur effe-
 ctum, nisi prius ab eisdem, tanquam delegatis
 Apostolicis, summarie tantum, & extra iudi-
 cialiter cognoscatur, expressas preces surreptio-
 nis, vel obreptionis vitia non subiacere.

CAPVT VI.

In commutationibus vltimarum volunta-
 tum, c quæ non nisi ex iusta, & necessaria
 causa fieri debent, Episcopi, tamquam delegati
 Sedis Apostol. summarie & extraiudicialiter
 cognoscant, nihil in precibus, tacita veritate
 vel suggesta falsitate fuisse narratum, prius-
 quam commutationes, prædicta executione de-
 mandemur.

c inf. 8es.
 vlt. de ref.
 cap. 4.

CAPVT VII.

Legati, & Nuncij Apostolici, Patriarche,
 Primates, & Metropolitanani in appellatio-
 nibus ad eos interpositis, in quibusuis causis,
 tam in admittendis appellationibus, quam in

con-

a in Con. concedendis inhibitionib. post appellationem
Lug. seruare teneantur formam et tenorem sacrarū
b c. Ro- a constitutionum, & presertim b Innocentij
mana. de IV. quæ incipit, Romana: quacunque consue-
appel. in tudine, etiam immemorabili, aut stylo, vel
6. lib. 2. priuilegio, in contrarium non obstantibus: a-
Vide post liter inhibitiones & processus, & inde secuta
finem hu- quæcumque sint ipso iure nulla.
ius libri.

CAPVT VIII.

c Clem.
quia con-
tingit de
relig. do-
mi.

EPiscopi, & etiam tamquam Sedis Apostoli-
cæ delegati, in casibus à iure concessis om-
nium piarum dispositionum, tam in ultima
voluntate, quam inter viuos, sint executores;
habeant ius visitandi hospitalia, collegia qua-
cumque ac confraternitates laicorum, etiam
quas scholas, siue quocumque alio nomine vo-
cant, nō tamē, quæ sub regum immediata pro-
tectione sunt, sine eorum licentia, elemosynæ
Montis pietatis, siue caritatis, & pia loca om-
nia, quomodocunque nuncupentur, etiam si
pædictorum locorū cura ad laicos pertineat,
atque eadem pia loca exemptionis priuilegio
sint munita, ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut
animarum salutem, seu pauperes sustentandos
d c. tua & instituta sunt, ipsi ex officio suo d iuxta sacro-
c. loānes, r̄ canonū statuta cognoscant, & exequantur:
de testa. non obstantibus, quacumq; consuetudine, et-
iam immemorabili, priuilegio, aut statuto.

CA.

CAPVT IX.

Administratores tam Ecclesiastici, quàm laici, fabricæ cuiusvis Ecclesiæ, etiam cathedralis, hospitalis, confraternitatis, eleemosynæ Montis Pietatis, & e quorumcumq; piorum locorum, singulis annis teneantur reddere rationem administrationis Ordinario; & consuetudinibus, & priuilegijs quibuscumque in contrarium sublatis: nisi secus fortè in institutione, ac ordinatione talis ecclesiæ, seu fabricæ expressè cautum esset. Quod si ex consuetudine, aut priuilegio, aut ex cõstitutione aliqua loci, alijs ad id deputatis ratio reddenda esset, tunc cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius; & aliter factæ liberationes dictis administratoribus minimè suffragentur.

CAPVT X.

Cum ex notariorum imperitia plurima damna, & multarum occasio litium oriatur, possit Episcopus quoscumque notarios, etiam si Apostolica, Imperiali, aut Regiæ auctoritate creati fuerint, etiam tãquam delegatus Sedis Apostolicæ, examinatione adhibita, eorum sufficientiam scrutari; illisque non idoneis re-
pertis, aut quandocumq; in officio delinquentibus, officij eius in negotijs, litibus, & causis ecclesiasticis, ac spiritualibus exercendi vsum perpetuò, aut ad tempus prohibere, neque eorum appellatio interdictionem Ordinarij suspendat.

e Clem.
quia con-
tingit. 6.
vt autem
pramissa.
derelig.
domi.
sup. Sess.
7. c. vlt. &
infr. Sess.
25. c. 8. de
ref.

CAPVT XI.

a 5. Aure-
 lien. 10.
 b 1. Tim. 6
 Conc. Tri-
 bur. ca. 7.
 Conc. Au-
 rel. 3. c. 22
 Conc. Pa-
 ris. 1. ca. 1.
 Conc. Tu-
 ron. 2. c. 25
 Conc. Au-
 rel. 5. c. 15.
 Cōc. Mo-
 gun. ca. 6.
 & 11.
 Cōc. Vor-
 mat. c. 7.
 Conc. A-
 quisg. c. 88
 Conc. La-
 teran. sub
 Leone X.
 Sess. 9. &
 10. c. pra-
 dia cum
 seq. 12. q.
 2.

*SI a quem a Clericorū, vel laicorū, quacūq;
 is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali,
 praefulgat, in tantum malorum omnium
 radix cupiditas occupauerit, ut alicuius Eccle-
 siae, seu cuiusuis secularis, vel regularis benefi-
 cij, Montium Pietatis, aliorumq; piorum loco-
 rum iurisdictiones, bona, census, ac iura, etiam
 feudalia, & emphiteūtica, fructus, emolumē-
 ta, seu quascunque obventiones, quae in mini-
 strorū, & pauperū necessitates conuerti debēt,
 per se vel alios vi, vel timore incusso, seu etiam
 per suppositas personas Clericorum, aut laico-
 rum, seu quacumque arte, aut quocumq; que-
 sito colore in proprios vsus conuertere, illosq;
 vsurpare praesumpserit, seu impedire, ne ab ijs,
 ad quos iure pertinēt, percipiātur, etiā anathe-
 mati tādū subiaceat, quādiu iurisdictiones,
 bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occu-
 pauerit, vel qui ad eum quomodocunq; etiam
 ex donatione suppositae personae, peruenierint, ec-
 clesiae, eiusque administratori, siue beneficiato-
 ri, integrè restituerit: ac deinde à Romano Pōti-
 fice absolutionem obtinuerit. Quòd si eiusdem
 Ecclesiae patronus fuerit: etiā iure patronatus
 ultra praedictas pœnas eo ipso priuatus existat.
 Clericus verò, qui nefandae fraudis, & vsurpa-
 tionis huiusmodi fabricator, seu cōsentiens fu-
 erit, eisdē pœnis subiaceat; nec non quibuscūq;
 beneficijs priuatus sit, & ad quaecumque alia*